

ภาคผนวก
(APPENDICES)

ภาคผนวก ก.

ตัวอย่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

ภาคผนวก ก.
ตัวอย่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
ปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
ปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีความประสงค์จะศึกษาปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านธุรการ และด้านประสานงาน

2. ผลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่ประการใดจึงขอความกรุณา จากท่าน ได้โปรดตอบคำถามให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามที่ท่านพบ หรือตามความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

3. ขอให้โปรดตอบคำถามทุกข้อ ในแต่ละข้อขอให้เลือกตอบเพียงช่วงเดียวเท่านั้น

4. แบบสอบถามนี้มีอยู่ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่าย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน เกี่ยวกับสถานภาพของท่าน ในกรณีปฏิบัติงานหลายฝ่ายให้ระบุฝ่ายที่ทำหน้าที่หลัก

หัวหน้าฝ่าย (โปรดระบุ).....

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานฝ่าย (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

คำชี้แจง ขอให้ท่านกาเครื่องหมาย x ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความมากน้อยของปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายที่ท่านประสบ ถ้าท่านเห็นว่า

มากที่สุด หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานหนักมากควรได้รับการแก้ไข

มาก หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานมาก

ปานกลาง หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานระดับปานกลาง

น้อย หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานน้อยที่สุดหรือเกือบไม่มีเลย

ปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายด้านบุคลากร

ข้อที่	ปัญหา	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	หัวหน้าฝ่ายขาดประสบการณ์ด้านการบริหารงานบุคคล.....					
2.	หัวหน้าฝ่ายไม่มีส่วนในการคัดเลือกผู้มาปฏิบัติงานในฝ่าย.....					
3.	หัวหน้าฝ่ายไม่มีเวลาในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม.....					
4.	หัวหน้าฝ่ายไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาความดีความชอบ.....					
5.	หัวหน้าฝ่ายขาดบุคลิกภาพของความเป็นผู้นำ.....					
6.	หัวหน้าฝ่ายไม่มีอำนาจในการปกครองบังคับบัญชา.....					
7.	หัวหน้าฝ่ายขาดความเอาใจใส่ในการให้คำปรึกษาหารือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน					
8.	หัวหน้าฝ่ายขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน.....					
9.	หัวหน้าฝ่ายขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน.....					
10.	หัวหน้าฝ่ายไม่รับฟังความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน.....					
11.	หัวหน้าฝ่ายขาดการยกย่องชมเชยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อเป็นกำลังใจ.....					
12.	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับมอบหมายหน้าที่ไม่ตรงกับความสามารถของตน.....					
13.	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ.....					
14.	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานแตกความสามัคคี.....					
15.	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดกำลังใจในการทำงาน.....					

ข้อที่	ปัญหา	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16.	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทำงานโดยขาดความรับผิดชอบ.....					
17.	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม.....					
18.	จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายมีน้อย.....					

หากท่านยังมีปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายด้านบุคลากรเพิ่มเติมกรุณาเขียนปัญหาที่นอกเหนือไปจากปัญหาดังกล่าวที่ท่านทำมาแล้ว โปรดระบุด้วยว่ามีปัญหาอยู่ในระดับใด

.....

.....

.....

ปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายด้านวิชาการ

ข้อที่	ปัญหา	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19.	หัวหน้าฝ่ายไม่มีโอกาสออกตรวจเยี่ยมงานต่าง ๆ ของศูนย์.....					
20.	หัวหน้าฝ่ายไม่นำแนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษามาใช้ในการทำงาน.....					
21.	หัวหน้าฝ่ายขาดการจัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่งานวิชาการของฝ่าย.....					
22.	หัวหน้าฝ่ายไม่พัฒนางานวิชาการให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น.....					
23.	หัวหน้าฝ่ายไม่จัดรวบรวมข้อมูลเพื่อทำสถิติงานของฝ่ายไว้.....					
24.	หัวหน้าฝ่ายไม่ขอความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์กรมการศึกษานอกโรงเรียนเมื่อมีปัญหาทางวิชาการ.....					
25.	หัวหน้าฝ่ายขาดความรู้ด้านการประเมินผล.....					

ปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายด้านธุรการ

ข้อที่	ปัญหา	ระดับของปัญหา			น้อย	น้อยที่สุด
		มากที่สุด	มา	ปานกลาง		
34.	หัวหน้าฝ่ายไม่มีส่วนร่วมวางแผนการ ใช้งบประมาณ.....	.....	.....	.....	.....	.....
35.	หัวหน้าฝ่ายควบคุมดูแลการให้บริการ ผู้มาติดต่อไม่ทั่วถึง.....	.....	.....	.....	.....	.....
36.	หัวหน้าฝ่ายขาดการควบคุมดูแลงาน ธุรการในฝ่ายอย่างทั่วถึง.....	.....	.....	.....	.....	.....
37.	หัวหน้าฝ่ายขาดความสามารถด้านการ ตรวจร่างและได้ตอบหนังสือราชการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
38.	หัวหน้าฝ่ายขาดการควบคุมดูแลให้การ เบิกจ่ายเงินเป็นไปด้วยความรวดเร็ว.....	.....	.....	.....	.....	.....
39.	หัวหน้าฝ่ายไม่แจ้งคำสั่งของทางราชการ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบเพื่อ ความเข้าใจที่ตรงกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
40.	หัวหน้าฝ่ายขาดการควบคุมการใช้วัสดุ อุปกรณ์ให้คุ้มค่า.....	.....	.....	.....	.....	.....
41.	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ด้าน งานสารบรรณ.....	.....	.....	.....	.....	.....
42.	อุปกรณ์และเครื่องมือทางธุรการในการ ทำงานไม่เพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
43.	การจัดเก็บเอกสารของทางราชการ ในฝ่ายยังไม่เป็นระเบียบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
44.	ขาดอัตรากำลังที่จะรับหน้าที่เกี่ยวกับ ธุรการของฝ่ายโดยเฉพาะ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	ปัญหา	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
50.	หัวหน้าฝ่ายไม่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลภายนอกที่มาติดต่อ.....	.....	.....	.....	.....	.....
51.	หลังการประชุมสัมมนาหัวหน้าฝ่ายไม่นำผลมาแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทราบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
52.	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ด้านการทำงานแบบผสมผสานกับหน่วยงานพัฒนาชนบท.....	.....	.....	.....	.....	.....
53.	ศูนย์ไม่มีแผนงานการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
54.	เมื่อสิ้นสุดโครงการที่ฝ่ายร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่นไม่มีการประเมินผลการทำงานร่วมกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
55.	ขาดความเป็นกันเองระหว่างหัวหน้าฝ่ายและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....

หากท่านมีปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายด้านการประสานงานเพิ่มเติม กรุณาเขียนปัญหาที่นอกเหนือไปจากปัญหาดังกล่าวที่ทำมาแล้ว โปรดระบุด้วยว่ามีปัญหาอยู่ในระดับใด

โปรดตรวจดูว่าท่านได้ทำทุกข้อแล้ว
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ข.

ตัวอย่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบของแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ภาคผนวก ข.

ตัวอย่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบของแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1	2	3

ส่วนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดกรอกเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. เพศ สำหรับผู้วิจัย

- 1) ชาย 2) หญิง 4

2. อาชีพ

- 1) รับราชการ 2) รัฐวิสาหกิจ 5
 3) บริษัทเอกชน 4) ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ
 5) อื่น ๆ (ระบุ).....

3. ประสบการณ์ทำงาน

- 1) น้อยกว่า 6 ปี 2) 6 - 10 ปี 6
 3) 11 - 15 ปี 4) 16 - 20 ปี
 5) มากกว่า 20 ปี 6) ยังไม่มีประสบการณ์ทำงาน

4. เกณฑ์ที่ใช้สมัครสอบเข้าศึกษา

- 1) ใช้เกรดเฉลี่ยสะสม 2) ใช้ประสบการณ์ทำงาน 7
 3) ใช้เกณฑ์ที่ไม่ได้กำหนดเกรดเฉลี่ยสะสมและประสบการณ์ทำงาน

5. สาขาวิชาที่ศึกษาต่อระดับปริญญาโท

☐ 1) นิติศาสตร์	☐ 2) บริหารธุรกิจ	☐
☐ 3) บรรณารักษศาสตร์	☐ 4) ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	☐
☐ 5) ไทยศึกษา	☐ 6) การแปล	☐
☐ 7) ภูมิศาสตร์ (วท.ม.)	☐ 8) การวัดและประเมินผลการศึกษา	☐
☐ 9) เทคโนโลยีการศึกษา	☐ 10) จิตวิทยาการให้คำปรึกษา	☐
☐ 11) หลักสูตรและการสอน	☐ 12) พลศึกษา	☐
☐ 13) การอุดมศึกษา	☐ 14) การบริหารการศึกษา	☐
☐ 15) การศึกษาเพื่อพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์	☐ 16) รัฐศาสตร์	☐
☐ 17) เศรษฐศาสตร์	☐ 18) คณิตศาสตร์	☐
☐ 19) จิตวิทยาพัฒนาการ	☐ 20) พื้นฐานการศึกษา	☐
☐ 21) จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ		☐
☐ 22) คหกรรมศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน		☐

ตอนที่ 2 ด้านแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ ซึ่งเป็นแรงจูงใจหรือเหตุจูงใจที่ทำให้ท่านตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง แล้วตอบคำถามโดยใช้เครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่านเพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น ตามความหมายดังนี้

- มากที่สุด** หมายถึง เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญ มากที่สุด ที่ทำให้ท่านศึกษาต่อ
มาก หมายถึง เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญ มาก ที่ทำให้ท่านศึกษาต่อ
ปานกลาง หมายถึง เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญ ปานกลาง ที่ทำให้ท่านศึกษาต่อ
น้อย หมายถึง เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญ น้อย ที่ทำให้ท่านศึกษาต่อ
น้อยที่สุด หมายถึง เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญ น้อยที่สุด ที่ทำให้ท่านศึกษาต่อ

แรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ระดับแรงจูงใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ต้องการมีความก้าวหน้าทางวิชาการ						10 ☐
2. ต้องการเป็นบุคคลที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต						11 ☐
3. ต้องการเพิ่มขีดความสามารถและประสบการณ์ให้ตนเอง						12 ☐
4. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก						13 ☐
5. เพื่อปรับคุณวุฒิของตนเองให้สูงขึ้น						14 ☐
6. เพื่อขยายโอกาสความก้าวหน้าและความสำเร็จให้แก่ตนเอง						15 ☐
7. เพื่อเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาความรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว						16 ☐
8. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด						17 ☐
9. เพื่อเพิ่มคุณวุฒิในขณะที่ยังไม่มีงานทำ						18 ☐
10. เพื่อเป็นแบบอย่างในการใฝ่หาความรู้แก่ครอบครัวและบุคคลทั่วไป						19 ☐
11. เพื่อเพิ่มทักษะในการทำงาน						20 ☐
12. เพื่อนำความรู้เชิงทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน						21 ☐
13. เพื่อให้ได้คุณวุฒิตรงกับงานที่ทำอยู่						22 ☐
14. เพื่อนำความรู้ใหม่ ๆ ไปปรับปรุงและพัฒนางานให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน						23 ☐

แรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ระดับแรงจูงใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
15. เพื่อนำความรู้ไปบริหารงานผู้บังคับบัญชา						24 ☐
16. เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในการทำงาน						25 ☐
17. เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับ เพื่อนใหม่ ๆ ไปปรับใช้ในการทำงาน						26 ☐
18. เพื่อให้ได้วุฒิปริญญาโทไปสมัครงานใน ตำแหน่งที่สูงขึ้น						27 ☐
19. เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพแข่งขันกับ บุคคลอื่นได้						28 ☐
20. เพื่อจะได้มีโอกาสเปลี่ยนงานใหม่						29 c 1
21. เป็นค่านิยมของสังคมไทยที่ยอมรับผู้ที่มี การศึกษาสูง						30 ☐
22. เป็นความต้องการของผู้บังคับบัญชาที่ให้ศึกษาต่อ						31 c 1
23. เป็นความต้องการของญาติ พี่ น้องที่ให้ศึกษาต่อ						32 ☐
24. ได้รับคำแนะนำจากเพื่อนที่ศึกษาอยู่ก่อนแล้วให้ศึกษาต่อ						33 ☐
25. ต้องการมีประสบการณ์การศึกษาต่อเหมือนบุคคลอื่น						34 c 1
26. หน่วยงานมีนโยบายให้บุคลากรศึกษาต่อ						35 ☐
27. หน่วยงานเปิดโอกาสให้มาศึกษาต่อ						36 ☐
28. หน้าที่การงานที่รับผิดชอบมีส่วนกระตุ้น ให้มาศึกษาต่อ						37 ☐
29. เพื่อเพิ่มคุณสมบัติให้สอดคล้องกับตำแหน่งใหม่ ที่จะได้รับ						38 ☐
30. เป็นการสนองตอบตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 ที่เสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ						39 c 1
31. มีครุฑธำในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยรามคำแหง						40 ☐
32. มหาวิทยาลัยรามคำแหงกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ สมัครเข้าศึกษาไว้ให้เลือกหลายประการ (เกรดเฉลี่ยสะสม, คะแนนวิชาเอก, อายุการทำงาน และหรือไม่ได้กำหนด)						41 ☐
33. หลักสูตรปริญญาโทของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เปิดสอนภาคพิเศษ สามารถทำงานและเรียนไปด้วยได้						42 ☐

แรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ระดับแรงจูงใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
34. การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้มาตรฐานเท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยอื่น						43 ☐
35. ผู้ที่สำเร็จจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับการ ยอมรับจากสังคมเท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยอื่น						44 c l
36. หลักสูตรปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง เปิดสอนมีหลายหลักสูตรที่ไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์						45 c l
37. คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความรู้ ความสามารถเป็นที่ยอมรับทั่วไป						46 c l
38. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับปริญญาโทของ มหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่สูงเกินไป						47 ☐
39. การศึกษาระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำเร็จได้เร็วกว่ามหาวิทยาลัยอื่น						48 ☐
40. ช่วงเวลาที่รับสมัครและสอบเข้าศึกษาของ มหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่ตรงกับมหาวิทยาลัยอื่น						49 ☐

ภาคผนวก ก.

ตัวอย่างรายงานการศึกษา

เรื่อง “ทางออกเพื่อการพัฒนาวิทยาลัยรามคำแหง : ศึกษากรณีคณะนิติศาสตร์”

รายงานการศึกษา
ทางออกเพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง
ศึกษากฎเกณฑ์คณะนิติศาสตร์

เสนอต่อ
คณะรัฐประศาสนศาสตร์

โดย
นายรังสรรค์ แสงสุข

180018

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา รศ. 880

สารนิพนธ์

คณะรัฐประศาสนศาสตร์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

คำนำ

รายงานการศึกษาเรื่องนี้เป็นผลจากการที่ผู้ศึกษาได้นำตัวแบบ หรือทฤษฎีทางเลือกสาธารณะ (public choice theory) ซึ่งเป็นการนำเอาหลักทางเศรษฐศาสตร์มาใช้อธิบายถึงพฤติกรรมการตัดสินใจ ตลอดจนนำเอากลไกตลาดมาปรับปรุงเพื่อให้เกิดการตัดสินใจหรือประกอบการตัดสินใจ

การศึกษาเรื่องนี้กล่าวได้ว่า ยังไม่บริบูรณ์ เนื่องด้วยระยะเวลาศึกษาที่สถาบันกำหนดให้เพียงหนึ่งเดือน ซึ่งเวลาที่ใช้ศึกษาอย่างแท้จริงจึงเป็นเพียงระยะเวลาไม่เกิน 20 วันเท่านั้น หากผู้ศึกษาไม่ได้รับความอนุเคราะห์ ความร่วมมือจากทุกส่วนทุกฝ่ายแล้ว การศึกษาโดยลำพังในระยะเวลาดังกล่าวก็ย่อมไม่อาจกระทำได้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วรเดช จันทรศร ซึ่งเป็นทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษา และเป็นผู้แนะนำแนวทางต่าง ๆ จนลุล่วงไปด้วยดี คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและวัดผลคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้แนะนำเรื่องแบบสอบถาม อาจารย์ลานนา ทวีเศรษฐ์ และเจ้าหน้าที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้ช่วยค้นคว้าข้อมูล และจัดหาเอกสารที่ต้องการ คณะกรรมการประจำคณะนิติศาสตร์ ข้าราชการและลูกจ้าง สาย ข, ค และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ได้สละเวลาตอบแบบสอบถาม และโดยเฉพาะ ดร. โฉมิต อินทวงศ์ ซึ่งเป็นผู้ช่วยเหลือในทุกเรื่องทุกที่และทุกเมื่อ

ความผิดพลาดใดหากมีขึ้นเป็นขึ้น ผู้ศึกษาใคร่ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ และความผิดพลาดดังกล่าวย่อมเกิดขึ้นจากผู้ศึกษาเองโดยแท้ แต่หากการศึกษาเรื่องนี้จักเกิดประโยชน์ในทางใด ๆ ก็ตาม ย่อมเป็นเจตนารมณ์โดยแท้ของผู้ศึกษา และเป็นกุศลจากการที่ได้เป็นสมบัติชิ้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมจากคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

รังสรรค์ แสงสุข

1 เมษายน 2533

ชื่อโครงการศึกษา   ทางออกเพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง : ศึกษากรณีคณะนิติศาสตร์
ชื่อผู้ศึกษา   นายรังสรรค์ แสงสุข (180018)
การศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชา รศ. 880 สารนิพนธ์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์สำคัญของการศึกษานี้ ก็เพื่อศึกษาหาทางออกเพื่อการพัฒนาวิทยาลัย
รามคำแหง กล่าวคือ ศึกษาทางเลือก หรือสร้างทางเลือกให้แก่วิทยาลัย ซึ่งเมื่อมหาวิทยาลัยนำทาง
เลือกนี้ไปปฏิบัติเมื่อใด มหาวิทยาลัยย่อมมีทางออกในการพัฒนาวิทยาลัยเมื่อนั้น

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษานำทฤษฎีทางเลือกสาธารณะอันเป็นการนำเอาความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม
ของตลาดมาอธิบายถึงพฤติกรรมการตัดสินใจ ที่เกิดขึ้นในส่วนของภาครัฐ ตลอดจนมุ่งเอากลไกของตลาด
มาปรับปรุงเพื่อให้การตัดสินใจในส่วนของภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการนำทฤษฎี
ดังกล่าวได้นำมาใช้ในฐานะคติที่ว่า ถ้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดบริการหรือปรับปรุงบริการขึ้นมาใหม่ จะมี
บุคลากรให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าเดิม และบริการใหม่นี้ ย่อมเป็นทางเลือกแก่ผู้บริโภค
คือนักศึกษา มีโอกาสเลือกใช้บริการมากกว่าหนึ่งทางเลือก ซึ่งการจัดให้มีบริการใหม่นี้ นอกจากจะเป็น
การเปิดทางเลือกแล้ว ยังเป็นการกระจายอำนาจการบริหารทางวิชาการสู่คณะ อันเป็นการบริหารอย่าง
กระจายอำนาจและเป็นประชาธิปไตย

การเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารแล้ว ยังเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม
จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ จาก คณะกรรมการประจำคณะนิติศาสตร์ทุกคน จากข้าราชการและลูกจ้าง
สาย ข, ค ของคณะนิติศาสตร์ เฉพาะผู้มีการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทุกคน และจากข้าราชการตำรวจ
ซึ่งมาจากต่างกองบัญชาการ ต่างท้องที่ ที่เข้าอบรมเพื่อสอบแข่งขันเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร และเป็น
ผู้มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี แต่มิใช่ปริญญาตรีทางนิติศาสตร์

ผลสรุปของการศึกษาจากเอกสารและวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คณะกรรมการประจำคณะ
นิติศาสตร์ต้องการให้มีทางเลือกที่เสนอ และพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมบริการดังกล่าว ข้าราชการ
และลูกจ้างสาย ข, ค ก็มีความต้องการและประสงค์เข้าร่วมกิจกรรมการบริการเช่นกัน

ในส่วนที่เป็นบุคคลภายนอกประสงค์เข้าใช้ทางเลือก และต้องการให้มีทางเลือกนี้

ทั้งนี้ บริการหรือทางเลือกนี้อยู่ภายใต้การควบคุมและบริหารโดยคณะกรรมการ และสังกัด
คณะนิติศาสตร์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทคัดย่อ	
บทที่ 1 บทนำ	175
สภาพปัญหา	176
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	179
วิธีศึกษา	179
ผลที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา	180
ขอบเขตของการศึกษา	180
นิยาม	180
บทที่ 2 กรอบความคิด การประยุกต์ใช้ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	181
กรอบความคิด	181
แนวคิดและการนำไปประยุกต์ใช้	183
ปรากฏการณ์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	184
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	186
การรวบรวมข้อมูล	186
กลุ่มตัวอย่าง	186
ข้อมูลจากแบบสอบถาม	187
ข้อมูลของคณะกรรมการประจำคณะ	187
ข้อมูลของข้าราชการและลูกจ้าง สาย ข, ค	189
ข้อมูลของบุคคลภายนอก	192
บทที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล	194
เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการประจำคณะนิติศาสตร์	194
กับข้าราชการและลูกจ้าง สาย ข, ค	
เปรียบเทียบความเห็นต่อโครงการของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม	195
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ	196
สรุปผล	196
อภิปรายผล	196
ข้อเสนอแนะและข้อสังเกต	197
เอกสารอ้างอิง	200

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บทนำ

มหาวิทยาลัยรามคำแหงก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2514 ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2514 ซึ่งกำหนดให้มีมหาวิทยาลัยแห่งนี้ขึ้นเพื่อให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงและทะนุบำรุงวัฒนธรรม เป็นสถาบันการศึกษาและวิจัยแบบตลาดวิชา ที่ผู้ศึกษาสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนที่มหาวิทยาลัยจัดให้ก็ได้

การบริหารมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นหน่วยงานหรือสถาบันของรัฐด้วยเงินงบประมาณสองประเภท กล่าวคือ งบคลัง หรือ งบประมาณแผ่นดิน อันเป็นเงินงบประมาณจากรัฐอย่างหนึ่ง กับ งบรายได้ ซึ่งเป็นเงินได้จากค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงมหาวิทยาลัย และค่าผลประโยชน์ต่าง ๆ อันมิใช่เงินงบประมาณจากรัฐอีกอย่างหนึ่ง การใช้เงินงบประมาณของรัฐ อาศัยระเบียบแบบแผนทางราชการเช่นเดียวกับหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่งบรายได้นั้นมีสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้วางระเบียบและพิจารณาการจัดทำงบประมาณ โดยมีต้องดำเนินการเช่นเดียวกับงบคลัง กล่าวคือ มหาวิทยาลัยสามารถใช้งบรายได้ ได้โดยอิสระ ภายใต้การกำกับดูแลโดยสภามหาวิทยาลัย

ในการพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหงนั้น ถ้ามองรูปแบบของความเป็นองค์กรของรัฐแล้วจะเห็นว่า การพัฒนาไม่ว่าด้านใดต้องอาศัยเงินจากรัฐ และเติบโตเจริญ หรือเสื่อมถอยไปตามวิถีทางขององค์กรของรัฐ กล่าวคือ ถ้ารัฐจัดสรรงบประมาณให้มากในด้านใด มหาวิทยาลัยก็จะพัฒนาไปในด้านนั้น เช่น รัฐให้งบประมาณด้านค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมากก็เจริญ และพัฒนาไปทางด้านวัตถุ หรือถ้ารัฐให้งบประมาณด้านเพิ่มบุคลากร เพิ่มศักยภาพ เพิ่มวุฒิภาวะทางการศึกษาแก่บุคลากร ก็จะทำให้มหาวิทยาลัยพัฒนาไปทางด้านวิชาการได้มากขึ้น ดังนี้ เป็นต้น

งบประมาณที่เรียกว่างบรายได้นั้นเป็นเงินซึ่งมหาวิทยาลัยสามารถพิจารณาใช้จ่ายในการพัฒนา ได้โดยมิได้จำกัดรูปแบบ มหาวิทยาลัยต้องการพัฒนาด้านใดก็สามารถที่จะนำเงินดังกล่าวจัดสรรเป็นงบประมาณ ขอความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยแล้วดำเนินการต่อไปได้อย่างรวดเร็ว

จึงเห็นได้ว่าการพัฒนามหาวิทยาลัยในส่วนที่ต้องมีต้องใช้งบประมาณนั้น มหาวิทยาลัยต้องอาศัยเงินงบประมาณที่เป็นงบรายได้เป็นหลัก ส่วนงบคลังนั้นเป็นเพียงส่วนที่เป็นค่าจ้างเงินเดือน รัฐสวัสดิการ วัสดุครุภัณฑ์โดยทั่ว ๆ ไป เท่านั้น การพัฒนามหาวิทยาลัยจึงยึดหลักอยู่ที่งบประมาณที่เรียกว่างบรายได้นั้นเอง

เป็นปรากฏการณ์ (Phenomenon) ในการพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ว่าหากเมื่อใดภาวะการเงินงบรายได้ขาดแคลน จะเป็นผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยในทุกด้าน และเกิดผลกระทบต่อ นักศึกษาซึ่งมีจำนวนถึง 5 แสนคนเศษ